

četvrtak, 29. travnja 2021.

P9_TA(2021)0162

Dostupnost i cjenovna pristupačnost testiranja na COVID-19**Rezolucija Europskog parlamenta od 29. travnja 2021. o dostupnosti i cjenovnoj pristupačnosti testiranja na COVID (2021/2654(RSP))**

(2021/C 506/16)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
 - uzimajući u obzir članke 4., 6., 9., 114., 153., 168., 169. i 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
 - uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 17. ožujka 2021. o okviru za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju radi olakšavanja slobodnog kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19 (digitalna zelena potvrda) (COM(2021)0130),
 - uzimajući u obzir postojeće međunarodne zdravstvene propise,
 - uzimajući u obzir preporuku Komisije (EU) 2020/1595 od 28. listopada 2020. o strategijama testiranja na bolest COVID-19, uključujući upotrebu brzih testova na antigene ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir Direktivu 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 21. siječnja 2021. o zajedničkom okviru za upotrebu i validaciju brzih antigenih testova i uzajamno priznavanje rezultata testova na COVID-19 u EU-u ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama usvojenima radi njihove provedbe ⁽⁴⁾;
- B. budući da se učinkovito testiranje smatra presudnim alatom za ograničavanje širenja virusa SARS-CoV-2 i njegovih zabrinjavajućih sojeva, otkrivanje zaraza i ograničavanje mjera izolacije i karantene te će i dalje imati ključnu ulogu u olakšavanju slobodnog kretanja ljudi i osiguravanju prekograničnog prijevoza i prekograničnog pružanja usluga tijekom pandemije;
- C. budući da su dostatni kapaciteti za testiranje i sekvenciranje neophodni za praćenje epidemiološke situacije i brzo otkrivanje pojave drugih sojeva virusa SARS-CoV-2;
- D. budući da je Komisija predložila zakonodavni paket za europsku zdravstvenu uniju;
- E. budući da se dostupnost i cjenovna pristupačnost tih testova uvelike razlikuju među državama članicama, posebno kad je riječ o dostupnosti besplatnih testova za najviše izložene zaposlenike, uključujući radnike u zdravstvenom sektoru, školama, sveučilištima i ustanovama za skrb o djeci;

⁽¹⁾ SL L 360, 30.10.2020., str. 43.⁽²⁾ SL L 158, 30.4.2004., str. 77.⁽³⁾ SL C 24, 22.1.2021., str. 1.⁽⁴⁾ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

četvrtak, 29. travnja 2021.

- F. budući da je Komisija predložila okvir za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju radi olakšavanja slobodnog kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19, pod nazivom „potvrda EU-a za COVID-19”;
- G. budući da bi se potvrdom EU-a o bolesti COVID-19 olakšalo slobodno kretanje građana EU-a i osoba s boravištem u EU-u; budući da mnoge države članice još uvijek od osoba koje putuju na njihovo državno područje zahtijevaju da se prije ili nakon dolaska testiraju na zarazu virusom COVID-19;
- H. budući da neće svi građani i stanovnici EU-a biti cijepljeni do trenutka stupanja na snagu uredbe o potvrdi EU-a o bolesti COVID-19, bilo zato što im još nije ponuđeno cjepivo bilo zato što ne mogu ili ne žele biti cijepljeni te će se stoga morati oslanjati na potvrde koji se temelje na testiranju ili preboljenju kako bi se olakšalo slobodno kretanje;
- I. budući da je test koji se temelji na amplifikaciji nukleinskih kiselina (NAAT), a koji se nalazi na popisu sastavljenom na temelju preporuke Vijeća od 21. siječnja 2021. sastavni dio predviđenih potvrda EU-a o bolesti COVID-19;
- J. budući da troškovi testova, nesigurni radni uvjeti i ograničen pristup pravnoj zaštiti znače da se sezonski radnici suočavaju s posebnim izazovima u pogledu testiranja i samoizolacije u korist javnog zdravlja;
- K. budući da su ranjive skupine stanovništva, etničke manjine, osobe u domovima za starije i nemoćne te usluge skrbi za starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici nerazmjerno pogođene bolešću COVID-19; budući da su ugrožene skupine izložene povećanom riziku od financijske diskriminacije kada ne postoji mogućnost besplatnog testiranja;
- L. budući da je učinkovito testiranje također ključna sastavnica strategije čiji je cilj poticanje gospodarskog oporavka i normalnog obavljanja obrazovnih i društvenih aktivnosti u državama članicama kako bi se u potpunosti mogle ostvariti temeljne slobode;
- M. budući da sve države članice svojim građanima i stanovnicima besplatno pružaju cjepiva protiv bolesti COVID-19, ali samo neke države članice pružaju besplatno testiranje; budući da građani i stanovnici drugih država članica često moraju plaćati skupe testove na bolest COVID-19, zbog čega je ta mogućnost nekima nedostižna te postoji rizik od diskriminacije na temelju socioekonomskog statusa;
- N. budući da bi testiranje i cijepljenje trebali biti besplatni kako bi se izbjegla nejednakost i diskriminacija između cijepljenih i necijepljenih građana i stanovnika EU-a;
- O. budući da bi potvrde o testiranju koje su izdale države članice u skladu s potvrdom EU-a za COVID-19 trebale prihvatiti države članice koje zahtijevaju dokaz o testiranju na zarazu virusom COVID-19 u kontekstu ograničenja slobodnog kretanja uvedenih kako bi se ograničilo širenje bolesti COVID-19;
- P. budući da bi jasne i pristupačne informacije o dostupnosti testiranja na COVID-19 u svim državama članicama i o cijenama, ako se ne nudi besplatno testiranje, trebale biti dostupne na jednom mjestu;
- Q. budući da bi nedostatak kapaciteta za testiranje i pitanje cjenovne pristupačnosti za COVID-19 predstavljali izazov u pogledu učinkovitog reagiranja na pandemiju kao i znatnu prepreku slobodnom kretanju unutar EU-a, bilo u svrhu rada, razonode, spajanja obitelji ili u drugu svrhu;
- R. budući da 17 milijuna građana EU-a radi ili živi izvan svoje države članice i budući da milijuni građana žive u rubnim i pograničnim područjima te moraju redovito prelaziti granicu, čak i svakodnevno; budući da su ti građani također nerazmjerno pogođeni nemogućnošću i troškovima testiranja; budući da zahtjevi u pogledu testiranja ili karantene i dalje uzrokuju kašnjenja i povećavaju troškove prekograničnog prijevoza robe i pružanja prekograničnih fizičkih usluga;

četvrtak, 29. travnja 2021.

- S. budući da se i drugi putnici mogu suočiti s različitim preprekama, uključujući financijske prepreke i složene zahtjeve uzrokovane zahtjevima za testiranje bolesti COVID-19;
- T. budući da je u aktualnoj pandemiji poduzet širok raspon mjera, čak i izvanrednih mjera, kako bi se pružila potpora široj javnosti i gospodarstvu EU-a;
- U. budući da je slobodno kretanje u načelu pravo svih građana EU-a i da je u kriznim vremenima potrebno poduzeti sve mjere kako bi se osiguralo da svi Europljani mogu jednako uživati to pravo;
- V. budući da je Komisija zajednički nabavila cjepiva protiv bolesti COVID-19 u ime svih država članica, osiguravajući dostupnost i snižavajući cijene za sve;
- W. budući da je Komisija 18. prosinca 2020. potpisala okvirni ugovor s Abbottom i Rocheom za kupnju više od 20 milijuna brzih testova na antigene, čime su testovi postali dostupni svim državama članicama;
- X. budući da je u iznimnim slučajevima (privremena) tržišna intervencija potrebna i opravdana kako bi se uklonile prepreke slobodnom kretanju unutar jedinstvenog tržišta, osiguralo pošteno tržišno natjecanje i osiguralo pružanje osnovnih proizvoda i usluga;
1. poziva države članice da osiguraju univerzalno, pristupačno, pravovremeno i besplatno testiranje kako bi se zajamčilo pravo na slobodno kretanje unutar EU-a bez diskriminacije na temelju ekonomskih ili financijskih sredstava u kontekstu potvrde EU-a za COVID-19, u skladu s člankom 3. mandata Parlamenta za pregovore o prijedlogu o digitalnom zelenom certifikatu ⁽⁵⁾; ističe opasnost od financijske diskriminacije kojoj bi bili izloženi neimunizirani građani i stanovnici EU-a nakon početka primjene potvrde EU-a za COVID-19;
 2. poziva države članice da osiguraju besplatno testiranje, posebno za najviše izložene zaposlenike, uključujući zdravstvene radnike i njihove pacijente, te za škole, sveučilišta i ustanove za skrb o djeci;
 3. poziva Komisiju i države članice da uvedu privremenu gornju granicu cijena testova za COVID-19 koji se ne provode u svrhu dobivanja potvrde EU-a za COVID-19 ili u okviru okolnosti navedenih u stavku 2.;
 4. naglašava da potvrde EU-a za COVID-19 temeljene na testovima NAAT ne bi trebale dovesti do dodatnih nejednakosti i društvenih podjela; naglašava da je neophodan pošten i pravičan pristup testiranju;
 5. poziva države članice da u međuvremenu nastave s provedbom preporuke Komisije (EU) 2020/1595 kako bi se osigurali zajednički pristup i učinkovitije strategije testiranja diljem EU-a te kako bi se uredba o potvrdi EU-a za COVID - 19 u potpunosti provela nakon njezina donošenja;
 6. poziva Komisiju i države članice da osiguraju dostatna financijska sredstva i ulože dodatne napore u okviru inkubatora Europske agencije za zdravstvenu sigurnost i odgovor na hitne situacije (HERA) u cilju razvoja inovativnog neinvazivnog testiranja za djecu i ranjive skupine, uključujući na sojeve;
 7. naglašava da bi Komisija i države članice trebale pokazati snažniju predanost zaštiti svojih građana i stanovnika čije pravo na slobodu kretanja ne bi smjelo ovisiti o njihovom društveno-gospodarskom statusu;
 8. poziva Komisiju da mobilizira svoja sredstva kako bi se omogućila financijski pravedna i nediskriminirajuća provedba interoperabilne potvrde EU-a za COVID-19;
 9. poziva države članice i Komisiju da zajedno nabave dijagnostičke komplete za testiranje i potpišu zajedničke ugovore s pružateljima usluga u medicinskim analitičkim laboratorijima kako bi se povećali kapaciteti za testiranje bolesti COVID-19 na razini EU-a; naglašava potrebu da se zajamči visoka razina transparentnosti i nadzora za javnu nabavu u području zdravstva; naglašava da je od ključne važnosti osigurati da Komisija zadrži dostatna proračunska sredstva za nabavu opreme iz ovog stavka kako bi mogla brzo i odlučno djelovati;

⁽⁵⁾ Usvojeno tekstovi, P9_TA(2021)0145.

četvrtak, 29. travnja 2021.

10. pozdravlja činjenicu da je Komisija omogućila fleksibilnost za ubrzavanje carinskih formalnosti i oslobođenje od plaćanja PDV-a na komplete za testiranje na COVID-19;
 11. poziva države članice da zdravstvenim radnicima i osposobljenim djelatnicima omoguće prikupljanje podataka o testiranju i izvješćivanje nadležnih tijela o njima; naglašava važnost prilagodbe kapaciteta testiranja u skladu s najnovijim epidemiološkim podacima i naglašava da bi trebalo izvijestiti o svim rezultatima testiranja, čak i ako se provode u neakreditiranim testnim centrima ili okruženjima;
 12. poziva Komisiju da podupre države članice aktiviranjem Instrumenta za hitnu potporu kako bi se pokrili troškovi testiranja na COVID-19 i to traženjem dobrovoljnih doprinosa država članica, osiguravanjem dodatnih sredstava za ugovore o prethodnoj kupnji i osiguravanjem besplatnog cjepiva; očekuje da će taj zajednički napor poslužiti kao inspiracija za povećanje dostupnosti besplatnog testiranja za građane i stanovnike EU-a;
 13. poziva Komisiju da na internetskim stranicama „Re-open EU” uvrsti jasne informacije o dostupnosti testiranja na COVID-19 i objektima za testiranje u svim državama članicama te da brzo uvede aplikaciju koja će korisnicima pomoći da pronađu lokaciju najbližeg objekta za testiranje na COVID-19; poziva Komisiju da te informacije učini lako dostupnima preko sučelja za programiranje aplikacija kako bi putnički prijevoznici mogli lako dijeliti te informacije sa svojim klijentima;
 14. potiče države članice da povećaju kapacitete za testiranje diljem EU-a, i za NAAT i za brze testove na antigene, posebno u glavnim prometnim čvorištima i turističkim odredištima, među ostalim u udaljenim i otočnim regijama i pograničnim regijama, upotrebom mobilnih jedinica za testiranje i dijeljenjem laboratorijskih prostora;
 15. poziva Komisiju da podrži nacionalna tijela u uspostavi centara za testiranje kako bi se osiguralo da budu blizu građanima;
 16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću te vladama i parlamentima država članica.
-